

Відбулося спільне засідання клубу «Искра» та гуртків з історії КПРС, присвячене 30-

річчю визволення міста Одеси. Зі спогадами виступили учасник оборони міста Герой Радянського Союзу Г. Главатський та учасник визволення —

Герой Радянського Союзу І. Кушлякський.

Присутні заслухали також доповіді про подвиг радянських людей, виявлений при ви-

зволненні південних воріт нашої країни — Одеси.

Відбуваються і відбуватимуться Дні факультетів, на

яких студенти демонструють вміння організувати дозвілля, провести його цікаво, весело, дотепно.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ імені І. І. МЕЧНИКОВА.

РІК ВИДАННЯ XXXIX

№ 13 (1149)

11 КВІТНЯ 1974 р.

Ціна 2 коп.

ПІДГОТОВКУ СПЕЦІАЛІСТІВ НА РІВЕНЬ СУЧАСНИХ ВИМОГ

ВЧЕНА РАДА ОБГОВОРЮЄ, НАКРЕСЛЮЄ

Комуністична партія і Радянський уряд приділяють велику увагу підготовці висококваліфікованих кадрів для народного господарства, дальшому розвитку вищої школи, зміцненню її матеріально-технічної бази, постійно дбають про вдосконалення навчально-виховного процесу, поліпшення умов праці та побуту студентів і викладачів.

Життя, складні й відповідальні завдання комуністичного будівництва, сучасний науково-технічний прогрес висувають перед нашими вузами нові, вищі вимоги — змістом і формою роботи випереджати практику, вже сьогодні готувати майбутніх спеціалістів по головних, перспективних напрямках науки й техніки.

Грунтовно розглянути актуальні питання розвитку вищих навчальних закладів республіки у світлі настанов ХХІV з'їзду КПРС і наступних постанов партії і уряду, узагальнити кращий досвід у цій справі, виявити й проаналізувати недоліки, намітити конкретні заходи до їх усунення і дальшого вдосконалення роботи вузів — така мета республіканської наради працівників вищої школи, яка проходила в Києві 14 та 15 березня.

На розширеному засіданні вченої ради університету, яке відбулося 26 березня, про роботу республіканської наради і завдання колективу університету зрозумів доповідь ректор професор О. В. Богатський. Виступаючи підкреслює, що нарада стала новою проявою тієї великої уваги і турботи, яку виявляють партія і наш уряд до вищої школи.

У вступній промові члена Політбюро ЦК КПУ, Голови Ради Міністрів УРСР т. О. П. Ляшка, у виступі на нараді кандидата в члени Політбюро ЦК КПУ т. В. Ю. Маланчука, у доповіді міністра вищої і середньої спеціальної освіти республіки, члена-кореспондента АН УРСР Г. Г. Єфіменка, у виступах учасників наради були розглянуті принципиально важливі питання подальшого розвитку вищої школи, завдання дальшого найбільш ефективного втілення в життя історичних рішень ХХІV з'їзду КПРС, Постанови ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР від 18 липня 1972 р. «Про заходи по дальшому удосконаленню вищої освіти в країні».

На нараді було підкреслено, що вона проходить на початку четвертого, визначального року дев'ятої п'ятирічки. Робітники, колгоспники, інтелігенція нашої країни, натхненні рішеннями ХХІV з'їзду КПРС, Зверненням Центрального Комітету КПРС до партії, до радянського народу, спрямовують всі свої зусилля, уміння, талант і енергію на будівництво комуністичного суспільства. Радянських людей надихає мудрість, конструктивна лєнінська політика миру, яку проводить ЦК КПРС, той великий внесок в цю політику, який вносить Генеральний секретар ЦК КПРС т. Л. І. Брежнев.

На нараді було відмічено, що за роки дев'ятої п'ятирічки вищі учбові заклади нашої республіки нагромадили значний позитивний досвід в організації учбово-виховної і науково-дослідної роботи. Однак в роботі вузів є ще чимало невикористаних резервів, недоліків і слабких сторін. Ці недоліки необхідно подолати, бо їх подолання буде означати значне зростання якості спеціалістів, яких випускають вузи і рівня науково-дослідних робіт, що випускаються.

Ректор університету детально розповів про роботу наради, підкреслюючи її діловий характер.

Для наради був характерним дух критики і самокритики, конструктивного підходу до вирішення поставлених проблем. Доповідач підкреслює, що такою

ж діловою, критичною і самокритичною була і нарада ректорів вузів Мінвузу УРСР, яка відбулася 16 березня після закінчення республіканської наради.

На нараді були порушені перш за все питання дальшого посилення ідеологічної роботи. Виховання ідейно загартованих спеціалістів — головне завдання вузів. Тому постійна увага до питань ідеологічної роботи, підвищення вимог до її проведення є основним в нашій роботі. Тут не може бути «дрібниць». Зусилля всіх кафедр, усього викладацького персоналу, і перш за все кафедр суспільних наук повинні бути спрямовані на посилення наступальності в ідеологічній роботі і її максимальній інтенсифікації.

Важливе місце в роботі наради посідають питання інтенсифікації учбового процесу.

Інтенсифікація навчального процесу вимагає розв'язання таких завдань: організація контролю поточної успішності студентів; розширення і обов'язкове використання різних форм самостійної роботи майбутніх фахівців; організація науково-дослідної діяльності вихованців вузів.

Контроль поточної успішності набуває все більшого значення. Адже він — один з важливих важелів підвищення успішності, а значить, боротьби з відсівом та іншими небажаними явищами. В ряді вузів контроль поточної успішності налагоджено чітко. І це дає хороші результати. У Дніпропетровському металургійному інституті, наприклад, тричі протягом семестру кожний студент атестується викладачами з усіх дисциплін. Ясна річ, атестація — не додатковий екзамєн. Вона підсумовує зроблене студентом, даючи змогу оперативному втручати в хід навчального процесу. Цей захід забезпечив збільшення кількості студентів, які вчать на «добре» і «відмінно», різке зменшення тих, хто одержує незадовільні оцінки.

Немає потреби наголошувати на важливості правильно організації самостійної роботи студента. Проте її досі в деяких вузах спостерігається недооцінка її. Вважається, що коли заняття відбуваються «за дзвоником», то все, мовляв, гаразд. Тим часом такий підхід до справи є хибним. Великий досвід в організації самостійної роботи студентів в Одеському політехнічному інституті.

Елементи наукової діяльності майбутніх фахівців вводяться в учбові плани. Молодь широко залучається до виконання тематики кафедр. Все більше активізується робота студентських проектно-конструкторських бюро тощо.

На нараді відзначалося, що добре організовано дослідницьку діяльність майбутніх спеціалістів у Київському, Харківському і Одеському університетах, Львівському, Одеському і Харківському політехнічних інститутах, Київському інституті інженерів цивільної авіації, Харківському авіаційному, Київському і Харківському медичних інститутах. Тут елементи наукових досліджень студентів введено в учбові плани. В наступному навчальному році це треба зробити в усіх без винятку вузах, а також читати студентам відповідні курси. Необхідно повністю розв'язати одне з найважливіших завдань нашої вищої школи: добитися того, щоб наука стала справді активно діючою формою навчання.

На нараді підкреслювалося велике значення проблеми, відомої під назвою «безперервність навчання». Йдеться про те, щоб процес навчання у вузі не переривався при переході від однієї дисципліни до іншої. Положення попередньої дисципліни мають розвиватися при вивченні наступної.

Ще одне питання: про використання в навчальному

процесі технічних засобів. Однак на цьому шляху виникає ще чимало перешкод. Подекуди наявне обладнання використовується недостатньо. На нараді відзначалося, що треба добитися того, щоб технічні засоби стали невід'ємною складовою частиною навчального процесу, щоб їх раціональне використання було одним з важливих критеріїв діяльності кафедри, викладача.

Дуже важливим елементом наукової організації навчального процесу є аналіз його результатів. Головним критерієм тут була, є і залишається оцінка. Йдеться не стільки про абсолютну оцінку, скільки про інструмент, за допомогою якого ми можемо визначити тенденції, причини тих змін, що відбуваються в навчальному житті колективу. А все це створює надійні передумови для визначення певних закономірностей, які впливають на оволодіння знаннями з кожної дисципліни.

Велику увагу приділила республіканська нарада питанням подальшого розвитку наукових досліджень у вузах республіки.

Досвід радянської вищої школи показав, що наукова робота у вузі є не тільки складовою частиною загального фронту науки, а й фундаментом кваліфікації професорсько-викладацького складу. Вона стає такою і важливою формою підвищення якості знань студента. За останні роки помітно зріс науковий потенціал наших вищих учбових закладів республіки. У вузах республіки трудиться великий загін учених — 60 процентів докторів і 66 процентів усіх кандидатів наук, що працюють на Україні. Це — значний науковий потенціал. Аналіз показав, що найбільш ефективними дослідницькими підрозділами вузів є проблемні і галузеві лабораторії. Їх роботу слід і далі підтримувати, зміцнювати матеріальну базу.

Вчені вузів Української РСР взяли на себе підвищені соціалістичні зобов'язання. Вони наполегливо трудяться, щоб ознаменувати четвертий, визначальний рік дев'ятої п'ятирічки новими працями, добитися впровадження своїх розробок у виробництво, допомогти народному господарству з честю виконати завдання.

У реалізації всіх завдань, які стоять перед вищою школою республіки, важливу роль посідає трудова дисципліна.

Боротьба за високу трудову дисципліну у вузівських колективах, як відзначалося на нараді, — важливе завдання ректоратів, деканатів, партійних, комсомольських і профспілкових організацій. Треба добитися того, щоб у вузах панував абсолютний порядок, чіткість у всьому.

Вище вже відзначалося, що важливе місце посіли на нараді питання ідейно-політичного загартовування молоді. Формування світогляду проходить в умовах, коли марксистсько-лєнінське революційне вчення, комуністична ідеологія з кожним днем все переконливіше доводять свою історичну правоту, справляючи все зростаючий вплив на світовий розвиток. Ми повинні враховувати при цьому, що в світі різко загострюється класова, ідеологічна боротьба між капіталізмом і соціалізмом. Вістря ворожої пропаганди спрямоване насамперед на молодь, особливо студентську.

Радянське студентство має високі морально-політичні якості, є одним з найактивніших загонів молодих будівників комунізму. Підвищення рівня ідеологічної роботи вимагає від ректоратів, партійних організацій, професорсько-викладацьких колективів, всіх

Продовження на 2-й стор.

ПІДГОТОВКУ СПЕЦІАЛІСТІВ НА РІВЕНЬ СУЧАСНИХ ВИМОГ

ВЧЕНА РАДА ОБГОВОРЮЄ, НАКРЕСЛЮЄ

Закінчення. Поч. на 1-й стор.

громадських організації якісно нового, гнучкого підходу до проведення виховної роботи серед студентської молоді, непримиренного ставлення до будь-яких проявів чужої нам ідеології.

Потребує серйозного вдосконалення система інформації студентства з питань внутрішньої і зовнішньої політики. Слід розвивати ініціативу молоді, дооручати їй розв'язувати дедалі ширше коло завдань. Винятково важливо підвищувати роль академічних студентських груп як центру виховної роботи.

Хорошою життєвою школою виховання громадянських якостей радянського студентства є їх участь у будівельних загонах, літніх таборах праці і відпочинку. В привітанні читачам журналу «Студенческий меридиан» товариш Л. І. Брежнев високо оцінив самовіддану працю студентів на важливих об'єктах народного господарства.

Основою комуністичного виховання студентів є творче оволодіння ними ідейною зброєю нашої партії, глибоке вивчення марксистсько-ленінської теорії. Допомогти студентам у цьому повинні в першу чергу кафедри суспільних наук. У той же час треба ще раз підкреслити, що ідейно-політичне виховання студентів — справа всіх кафедр, це найважливіший обов'язок кожного викладача, незалежно від його спеціальності, ступеня і звання.

Всі успіхи соціалістичної України є результатом самовідданої праці українського народу, результатом виступання Комуністичною партією дружби і співробітництва братніх народів усієї Радянської країни. Український народ вважає своїм найвищим патріотичним і інтернаціональним обов'язком всемірно зміцнювати і розвивати цю дружбу, насамперед з великим російським народом, примножувати вклад в економічний, соціально-політичний і культурний розвиток Радянської багатонаціональної держави.

Говорячи про всю нашу роботу по інтернаціональному вихованню, ми повинні постійно прищеплювати майбутньому спеціалісту почуття глибокої патріотичної гордості за свою прекрасну, багатонаціональну соціалістичну державу, за братерську сім'ю радянських народів.

Інтернаціональне виховання, непримиренна боротьба з будь-якими проявами національної обмеженості і чванства — одне з головних завдань в ідеологічній роботі.

Значне місце посіли також питання дальшого посилення ролі партійних комітетів у роботі вузів, питання удосконалення стилю партійної роботи, поліпшення керівництва комсомольською і профспілковою організаціями.

Ректор університету підкреслив, що із роботи наради колектив університету повинен зробити важливі висновки. Недоліки, які піддавались критиці на нараді, властиві й нашому університетові. Партія і уряд поставили перед університетом ясну мету — стати учбово-методичними і науковими центрами вищої освіти. Критично оцінюючи ситуацію, можна сказати, що наш університет багато в чому ще не відповідає цій високій меті.

На нараді Одеський університет був підданий критиці за деякі питання кадрової політики. Було відмічено, що керівники кафедр психології і генетики не готують докторів наук, не турбуються про спадкоємність у вирішенні проблем керівництва кафедрами. Це справедлива критика. Вона стосується не тільки цих двох кафедр, які згадувались на нараді, але й ряду інших кафедр (фізіології рослин, систематики рослин, фізіології людини і тварин і т. д.). Партком і ректорат вважають, що до цієї проблеми слід постійно повертатися і необхідно застосовувати найсерйозніші

заходи по дальшому поліпшенню роботи з кадрами в університеті.

Наш університет критикували за недостатній рівень дисципліни, велику кількість пропусків лекцій студентами, за недостатню виховну роботу викладацького складу в гуртожитках.

Поряд з цим були відмічені позитивні сторони роботи університету. Він відзначався, як один із провідних університетів республіки, був відзначений наш досвід в організації учбово-дослідної роботи.

Однак, критичні зауваження на адресу ряду інших вузів з багатьох питань безпосередньо стосувались і нашого.

Доповідач відзначив, що важливі висновки, які університетський колектив повинен зробити з роботи республіканської наради, — це розроблення комплексу заходів по дальшому посиленню наступальності в ідеологічній роботі, підвищенню політичної пильності; розроблення комплексу заходів по дальшому удосконаленню системи атестації, що існує у нас понад два роки, і яка показала свою ефективність; вивчення досвіду Одеського політехнічного інституту і розроблення заходів по плануванню та організації самостійної роботи студентів; подальше наполегливе втілення у життя системи учбово-дослідної роботи; розроблення і удосконалення заходів по аналізу учбового процесу і, зокрема, по забезпеченню безперервності викладання; розроблення і втілення у життя заходів по значному посиленню дисципліни співробітників і студентів; розроблення і впровадження заходів по дальшому збільшенню ефективності наукових досліджень.

* * *

Дати продукції більше, кращої якості з найменшими затратами — це гасло дев'ятої п'ятирічки безпосередньо стосується нас, відзначив у своєму виступі декан фізичного факультету доцент В. В. Сердюк. Він присвятив свій виступ необхідності покращання викладання загально-наукових дисциплін.

Питанням підвищення якості наукової роботи, лекцій і методичної роботи присвятив свій виступ завідувач кафедрою політекономії професор О. Г. Лобунець.

Про заходи, що вживатимуться, щоб усунути недоліки, про виховну і наукову роботу, яка ведеться на кафедрі, говорив у своєму виступі завідувач кафедрою психології Д. Г. Елькін.

Питанням ГПП і дальшого розвитку пропаганди правих знань присвятила свій виступ студентка юрфаку Антоніна Фадєєнко.

Секретар парторганізації геофаку Ю. О. Амброз розповіла про заходи, проведені на факультеті, які спрямовані на зміцнення дисципліни.

Від результатів роботи вищої школи залежить майбутнє народного господарства. Тому працівники вищої школи мають чітко усвідомлювати відповідальність, яка покладається на них, за якість підготовки спеціалістів, відзначив секретар парткому університету Л. Х. Калуст'ян. Вузи готують не тільки спеціалістів, вони повинні готувати патріотів своєї країни, ідейно стійких борців за ідеали комунізму й інтернаціоналізму. Він зупинився на необхідності поліпшувати роботу методологічних семінарів, проведення політінформацій, необхідності постійно працювати з кадрами. Слід підвищувати почуття відповідальності факультетів, їх партійних організацій за кадри.

Учена рада розглянула також питання про хід здійснення заходів університету по виконанню рішень XXIV з'їзду КПРС, а також плану заходів по виконанню Постанови ЦК КПРС та Ради Міністрів СРСР «Про заходи по дальшому удосконаленню вищої освіти в країні».

З доповіддю з цього питання також виступив ректор університету. Було відзначено, що питання, яке розглядається, тісно зв'язане з першим, що обговорювалося на засіданні ради. По суті, мова йде про підвалення підсумків того, що зроблено в університеті за перші три роки п'ятирічки, та вироблення завдань на два наступних роки.

Доповідач відзначає, що зобов'язання та заходи, прийняті університетом, в основному, виконуються успішно. Однак, в роботі є немало недоліків, які заважають ефективному використанню великих потенціальних резервів університету.

У доповіді відзначається необхідність удосконалення всіх форм ідеологічної роботи, зокрема, значного посилення наступальності в цій роботі, її ефективності. У зв'язку з цим, доповідач піддає критиці роботу кафедри філософії, яка повільно усуває недоліки, що мають місце в її роботі. Була піддана критиці робота ряду інших кафедр. Нас не задовольняє, говорить доповідач, що історичний факультет повільніше, ніж хотілося би, виправляє недоліки, що мають місце в його роботі. Ми так не почули ще розгорнутої та ширшої самокритики доцента П. І. Вороб'я. Завданням парторганізації та вченої ради історичного факультету є швидке виправлення всіх недоліків у роботі, які мали місце на цьому факультеті. Критиці була піддана кафедра нової і новітньої історії (т. Дихан), яка повільно перебудовує свою роботу. У доповіді підкреслюється важливість посилення всього комплексу ідеологічної роботи, в тому числі роботи по дальшому удосконаленню системи промислово-політичної практики.

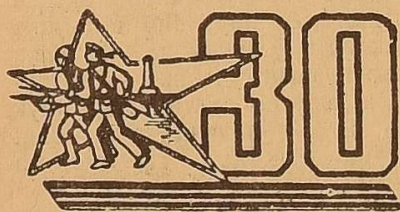
Доповідач зупиняється на заходах інтенсифікації учбового процесу. 90-процентна успішність в зимову сесію — серйозний недолік в роботі університету. В доповіді відзначається, що підвищення успішності ні в якому разі не повинно бути фіктивним, формальним. Підвищення успішності повинно супроводити різке підвищення вимогливості. Вирішувати проблему можна лише посиленням заходів по удосконаленню поточного контролю. У цьому зв'язку доповідач зупиняється на питаннях удосконалення системи атестації.

Ректор університету говорить про те, що на думку парткому та ректорату вчена рада університету повинна прийняти рішення, згідно якого жоден пропуск лабораторного, практичного та семінарського заняття, заняття по рішенню задач, навіть якщо цей пропуск відбувся з поважної причини, не може залишатись без обов'язкового відроблення.

В доповіді говориться про заходи по розробленню системи планування самостійної роботи студентів, про заходи по посиленню системи аналізу результатів учбового процесу.

Велике місце в доповіді посіли питання наукової роботи. Як безумовний успіх в цій галузі була відмічена організація в поточній п'ятирічці двох проблемних і однієї галузевої лабораторії, зростання господарної тематики з 800 тисяч карбованців (1970 р.) до 3 млн. 400 тисяч карбованців (1974 р.). Це заслуга колективу університету, керованого парторганізацією.

Але на фоні загального зростання краще видно недоліки. Доповідач критикує біологічний та механіко-математичний факультети за систематичне невиконання планів — завдань з господарної тематики, за відсутність в їх складі проблемних чи галузевих лабораторій. Потрібно братися за великі, комплексні, масштабні проблеми і вирішувати їх. Відставання цих факультетів неприпустиме.

Огляд-конкурс художньої самодіяльності

ТИ В МОЄМУ СЕРЦІ, РІДНЕ МІСТО-ГЕРОЙ!

У минулому номері ми розповіли про два дні свята самодіяльності. З причин, які не залежали від жюри й організаторів огляду, графік виступів дещо порушився. Мабуть, це в якійсь мірі вплинуло на виконавців. Вони зайвих два дні одержали на «роздуми». З одного боку — непогано, адже можна «довести» деякі номери, краще підготуватися.

А з другого... Вдруге дуже важко настроюватися на концерт. Запал, з яким рвалися «у бій», трохи зменшився.

Відповідно й газеті важко було встигнути за новим графіком. От чому зараз ми продовжуємо розповідь про огляд-конкурс, розпочату у минулому номері.

Почати хочеться з виступу. Жюри ще не підбивало підсумки. Але всюди чути питання: хто на першому? Дивна річ. Майже всі, від першкурсника до декана добре знайомі із положенням про огляд-конкурс. Однак більшість вдається у помилку, вважаючи, що місця розподіляться тільки згідно виступів. Нагадаємо, що йде огляд-конкурс не тільки художньої самодіяльності, а всієї культурно-

масової роботи. І місця будуть розподілятися за результатами цієї роботи у повному обсязі, а не тільки за сумою балів, одержаних за концерт.

А відкрили останній день конкурсу самодіяльності хіміки. Почали концерт героїко-патетичною композицією «Одеса—город мой!»

Коли ми розповідали про концерт біологічного факультету, то говорили про намагання втілити концертні номери у певну форму. Ця ж риса притаманна і виступу хіміків. Ім, мабуть, вдалося виконати свій задум в більшій мірі, ніж іншим.

Так весь концерт пронизувала тема рідного міста, його великих революційних і бойових традицій, просякнутий він весь чорноморським гарячим сонцем і героїкою незабутніх подій. У міцній вузці зав'язались два напрямки теми: краси рідного міста, його людей, його особливого повітря і героїчна історія. Начебто у тугу кошу спліталися вони — номер за номером — у концерт, в струнку, чітку композицію.

І сама композиція, і вірші «Синьорита Одеса» В. Бершадсько-

го, і «Чорноморочка» — веселий танок, і пісня «В Одесіе опять весна», яка завершувала концерт (автор музики та тексту Л. Левітін) — всі вони про рідне місто. І хоча «Обелиск», «Баллада о матери» не «одеські», все ж вони сприймалися у органічній єдності з темою Одеси.

Ще одна риса, намічена раніше, впала у вічі на концерті у хіміків: у самодіяльності беруть участь співробітники. Про що це говорить? Про те, що і самі співробітники стали активнішими? Це так. Що рівень сучасного студента став вище настільки, що виявилася бариера спільного із старшими товаришами? — Безумовно. Але давайте подивимося глибше. Це говорить і про те, що студент живе сьогодні не тільки інтересами свого суто студентського колективу — групи, курсу, але й став повноправним членом кафедри спільності людей, об'єднаних науковими інтересами, спільними дослідженнями. Як ніколи міцний сьогодні ланцюг студент-кафедра—науковий співробітник.

І нічого дивного, що інтереси студентів стали цікавими, своїми для співробітників. Знову: потісниться, студенти! Дайте місце своїм товаришам по науці. І от на сцені — старший науковий співробітник Е. Іванов, інженер Е. Барчук, керують музичним супроводом і ансамблем недавні студенти, а нині співробітники Л. Левітін та С. Топоров. Старших товаришів бачимо і серед тих, хто здійснював постановку номерів.

Може склалася враження, що концерт хімфаку задовольнив. Ні, це не так. Як і в попередніх концертах, було чимало накладок, не вистачало виконавської майстерності. Помітно було, що деякі номери були сирими, «гарячими», бо готувалися напередодні виступу. Особливо псувало враження невміння грамотно оголошувати номери.

А втім, побачили багато цікавого, запам'яталися пісні у виконанні Е. Барчук, досить впевнено звучав вокально-інструментальний ансамбль, були інші гарні номери.

Якщо коротко: задумано непогано, виконано не на тому рівні, якого вимагає час.

Підаються критиці ряд гуманітарних факультетів в тому числі юридичний та історичний, за недостатньою масштабністю і темпом наукових досліджень.

У доповіді гостро були поставлені питання економічної та наукової ефективності досліджень, що проводяться, і було підкреслено, що це одне з важливих питань, яке потрібно вирішити.

Доповідач детально зупинився на питаннях, що входять із організації при університеті редакції видавництва «Вища школа». Треба зробити роботу редакції ефективною та результативною. Звідси — важливі питання якості друкованої продукції, наявності достатнього портфелю редакції.

У заключній частині доповіді було детально проаналізовано медоліки госпчастини. За 12 років в університеті змінилось шість проректорів госпчастини. Окремі служби госпчастини практично не працюють. Для досягнення успіху потрібно вирішити багато кадрових та організаційних питань. По суті мова йде про необхідність організації роботи всіх служб госпчастини, значне підвищення відповідальності осіб, які очолюють ці служби. Новому проректору по адмінгоспчастині т. М. М. Бойко з допомогою парткому та ректорату потрібно вирішити складні, але життєво важливі для університету проблеми.

Доповідач говорить про необхідність безумовного виконання плану введення до ладу корпусу гуманітарних факультетів в 1975 році і здійснення будівництва 9-поверхового гуртожитку в 1974—1975 рр.

Закінчуючи доповідь, професор О. В. Богатський знайомить членів вченої ради з планом заходів по інтенсифікації роботи університету.

* * *

Розпочинається обговорення доповіді.

В обговоренні другого питання, яке ми повідомляли, взяли участь професори В. П. Цесевич, І. М. Дузь, доцент В. Д. Кононов.

Колектив взяв великі соціалістичні зобов'язання, наше завдання виконувати їх зі всією відповідальністю, — зазначив у своєму виступі В. П. Цесевич. Але є фактори, які заважають нам. Наприклад, майстерні не завжди своєчасно виконують університетські замовлення. Слід поставити справу так, щоб наші майстерні були по-справжньому університетськими і виконували замовлення вчених і кафедр. Поки що наші замовлення виконуються після замовлень збоку.

Питанню наукової організації праці в університеті присвятив свій виступ декан філологічного факультету професор І. М. Дузь. Він також порушив питання про впорядкування режиму роботи студента і викладача.

Доцент механіко-математичного факультету В. Д. Кононов говорив про організацію соціалістичного змагання між підрозділами, кафедрами, факультетами. Нещодавно, зазначив він, профком схвалив організацію соціалістичного змагання між кафедрами на хімічному факультеті. Зараз розробляється положення про соціалістичне змагання між підрозділами і факультетами.

Університет може виступити ініціатором соціалістичного змагання між вузами міста.

В. Д. Кононов зауважив, що не завжди при виробленні планів заходів накреслення узгоджуються з факультетами.

* * *

Обговорення доповідей закінчено. Вчена рада прийняла з обох обговорених питань рішення, спрямовані на поліпшення роботи всіх ланок університету, на краще виконання плану заходів по реалізації рішень XXIV з'їзду КПРС, постанов партії і уряду, висновків республіканської наради працівників вищої школи.

Вже виступили хіміки. Чомусь затягувався маленький антракт — все щось не лагодилося у геологів із озвученням...

Нарешті, із-за завіси лунає оголошення, яке сповіщає про початок концерту геолога-географічного факультету.

Славній даті — 30-річчю визволення Одеси від німецьких загарбників присвячена, вступає частина концерту — літературно-музична композиція «Одеса — моє місто рідне!». Зал, затамувавши подих, слухає про рідне місто, сонячне, тепле, привітне, гостинне і героїчне. В пісні виливається любов одеситів, всіх тих, хто хоч раз побував у цьому південному місті, хто знає Одесу. Полонила серця слухачів своїм голосом Плаксієнко. Пісня розливалась хвилею, забираючись десь у глибину душі кожного, хто був присутнім у залі, немов, через квартиру линула на вечірні тротуари. Мимоволі заслуховується ніжним дівочим голосом, і радієш, що факультет — то таланти. Таланти і в наукових роботах, в лісах, і в жарті, і в танці. А про безмежну радість свідчили щирі аплодисменти, якими було нагороджено співачку.

Хтось пошепки перемовився з сусідом, захопившись чарівним голосом Жани: — Йй би професійною співачкою бути!...

А на сцені вже пропливають

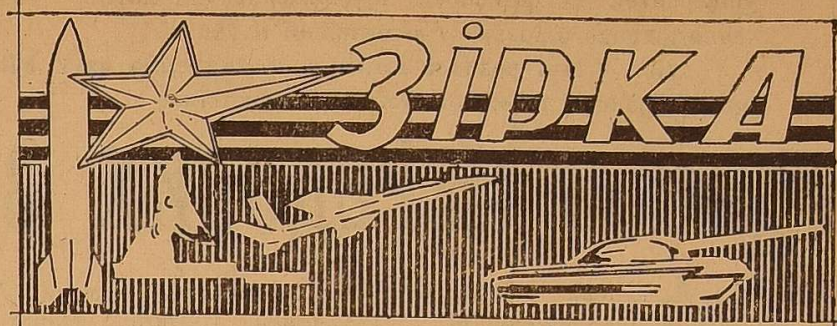
роки воєнної інтервенції, громадянської війни. Сторінки історії — життєвий шлях міста. Вони перед нами. Виступаючими даються хронологічні дані історії. Це цікаво, але глядач чекав на певні рухи, чіткіший ритм... та виконавцям не вистачило смаку, виконавської майстерності, щоб сцени «прозвучали», стали справжньою сатирою — острою, безкомпромісною. Начебто все гаразд — і слова чесно вивчені, і всі на своїх місцях, але не було тієї впевненості і рішучості, на яку так сподівався зал.

Здається, ритм налагодив вокальний ансамбль... В залі пильно стежать за розгортанням сюжетної лінії концерту. А розвиток подій цікавий.

Ось знову на сцені Жанна Плаксієнко і Н. Власова — глядачі радо зустрічають виконавців «Прекрасної Одессы» ширими оплесками... Які вистачило такої майстерності і в номері «Антанта», то безперечно, і їх було б нагороджено численними оплесками. А то, на жаль, тільки «свої» підтримали, як патріоти факультету. Звичайно, ще буде багато гарних номерів з майстерним виконанням...

Чудові голоси у Володимира Дівочого та І. Медведєва. Але у виконанні дуєтом «Гимна солнцу», «Люди хотят мира» глядач розчарувався.

ПАМ'ЯТАЄМО,
СЛАВИМО,
ПИШАЄМОСЯ!

А ПОРУЧ БУЛА ОДЕСА

Запеклі бої розгорнулися під Біляївкою і за Маяки. Тут ворог чинив впертий опір. Але наші бійці нестримно рвалися вперед і вибили ворога і з цієї ділянки фронту.

Починаючи з 6 квітня, частини і з'єднання 6-ї і 8-ї гвардійської та 5-ї ударної армій вели бої на підступах до Одеси. Наша авіація штурмувала тили ворога. Військам активно допомагали партизани. Народні месники здійснювали диверсії, вступали в збройні сутички з ворогом. В районі Ближніх Млинів партизани підпалили склад боеприпасів ворога, пустили під укіс військовий ешелон, на перегоні Роздільна-Кургани спрямували один на одного ешелони з танками і живою силою ворога.

9 квітня партизанський загін під командуванням С. І. Дроздова зав'язав відкритий бій з гітлерівцями, в якому було знищено понад 120 ворожих солдат і офіцерів і 75 взято в полон. Народні месники також захопили 180 автомашин зі зброєю, бое-

припасами і продуктами харчування.

Увечері 9 квітня 1944 року радянські війська розпочали штурм Одеси. На протязі всієї ночі в центрі міста на передмісті Крива Балка і на західних околицях йшли бої. Особливо запеклий опір ворог чинив нашим військам на приморських вулицях і в порту.

Першими вірвалися в центр міста бійці 248-ї стрілецької дивізії, якою командував Н. З. Галай (зараз — почесний громадянин міста Одеси).

10 квітня бійці цієї дивізії водрузили на купол оперного театру червоний прапор. Опівдні 10 квітня Одеса була повністю звільнена від фашистських загарбників. Трудящі міста, які з великою мужністю пережили роки окупації, нескорені, з високо піднятою головою вийшли з хлібом-сіллю назустріч воїнам героїчної Червоної Армії та доблесним партизанам.

У звільненні Одеси брали участь 60 з'єднань і частин, в тому числі 248-а та інші гвардійські дивізії, гвардійський кавалерійський корпус, об'єднаний авіаційний корпус, інженерно-саперна бригада, гвардійський мінометний полк та інші. 27 з'єднаннями і частинами присвоєно почесне найменування «одеських», всі вони нагороджені орденами.

Сотні воїнів за мужність і героїзм, виявлені при звільненні міста, удостоїлися високих нагород.

Звільнивши Одесу, війська 3-го Українського фронту пішли на захід і 12 квітня вийшли на лінію Кароліно-Бугаз—Іллічівськ. Ворог, не рахуючись з втратами, намагався втримати переправу через лиман, але не зміг.

13 квітня лівий берег Дністровського лиману був повністю звільнений від ворога. В той же час інші армії фронту вийшли до Дністра і вже на 12 квітня звільнили все Лівобережжя і зайняли Тирасполь.

ЯСКРАВА СТОРІНКА ІСТОРІЇ

Одесо! В століттях ти будеш сяти безсмертним героїством своїм — ці рядки Володимира Сосюри, написані в 1944 році, можна поставити епіграфом до університетської науково-теоретичної конференції, присвяченої славній даті в історії міста-героя — 30-річчю визволення Одеси від німецько-фашистських загарбників. Великий актовий зал був переповнений — тут зібралися вчені, викладачі, студенти, учасники Великої Вітчизняної війни, представники громадських організацій, щоб ще раз відновити в пам'яті героїчні сторінки історії нашого міста — невід'ємні сторінки історії нашої держави.

— Наше місто Одеса своєю героїчною обороною в 1941 році вписало яскраву сторінку в літопис Великої

Вітчизняної, — сказав, відкриваючи конференцію, ректор університету, член-кореспондент АН УРСР, професор О. В. Богатський. — Але такою ж яскравою сторінкою у Великої Вітчизняній війні стала й Одеська наступальна операція, в результаті якої визволено наше місто, — один з тих славетних могутніх 10 ударів Червоної Армії, якими ознаменувався 1944 рік.

Про підготовку і хід Одеської операції, про героїзм радянських воїнів і населення міста у звільненні Одеси від німецько-фашистських загарбників розповів у своїй доповіді доцент кафедри історії КПРС П. С. Столяр.

Вихованці Одеського університету з честю витримали випробування Великої Вітчизняної війни. Вони чесно, з

самого початку і до кінця війни пройшли фронтовими дорогами, проявляючи мужність, хоробрість, стійкість.

А та частина викладачів і студентів, що не змогли взяти участь у воєнних діях, — стали учасниками у всенародному подвигу на трудовому фронті. Про це йшла мова в доповіді доцента кафедри історії УРСР В. М. Немченка «Одеський університет в період Великої Вітчизняної війни».

Заступник голови міськвиконкому Т. А. Овчаренко розповіла про сучасну Одесу — крупний центр науки, культури й освіти, докладно зупинилася на перспективах розвитку міста.

Б. ПЕРЕЖНЯК.

Молдавський танок «Чікурле» у виконанні Т. Носкової та О. Докторової.

Пісню «Дрозды» виконує інженер кафедри неорганічної хімії Є. Барчук.

Танок «Чорноморочка» виконує танцювальний ансамбль хімічного факультету.

Угорський танок у виконанні філологічного факультету. Фото О. ЛЕВІТА.

250-річчя Академії наук СРСР, яке щойно відмітив наш університет конференцією, присвяченою цій даті, — то свідчення широкого розвитку вітчизняної науки.

У даній статті розповідається про Академію наук УРСР — один із центрів наукової думки нашої країни.

ОДИН З ПЕРЕДОВИХ ЗАГОНІВ НАУКИ

Велика Жовтнева соціалістична революція, яка здійснила геніальні ідеї засновника нашої багатонаціональної держави Володимира Ілліча Леніна, розкрила перед широкими масами трудящих шляхи плідної творчої діяльності. Серед величезного комплексу життєво важливих завдань, які стояли в той час перед Комуністичною партією і Радянським урядом, не останнє місце посіли турботи про освіту й науку.

Одним із урядових актів, спрямованих на створення радянської науки, був виданий Наркомосвітою України указ про заснування в системі цього комісаріату Української Академії наук (11 лютого 1919 року). До складу новоствореної Академії були передані роз'єднані наукові установи, які входили до складу Наркомосвіти. Три інститути, 26 кафедр, ряд комісій, комітетів і кабінетів становили основне ядро нової Академії наук.

Першим президентом Академії був обраний академік Володимир Іванович Вернадський — видатний геохімік.

Уже на перших порах в структурі молоді Академії наук знайшла втілення головна ідея — прагнення до поєднання глибокої фундаментальної науки з вирішенням важливих проблем практики. У складі Академії були Інститут технічної механіки і комісія по вивченню продуктивних сил. Саме цією практичною спрямованістю наукових досліджень знаменна наша Академія наук зараз.

При заснуванні Академії наук в її складі налічувалося 18 академіків із загального числа співробітників, яке становило 140! Хто був обраний до складу академіків — фундаторів нової наукової організації? Згадаємо їх імена.

Це — математик Дмитро Олександрович Граве, механік Степан Прокопович Тимошенко, фізик Олександр Олександрович Ейхенвальд, вищезгаданий академік Вернадський, хімік Кистяковський, біолог Микола Феодорович Кашенко, ботаник Володимир Іполитович Липський (майбутній президент Академії наук), зоолог Олександр Михайло-

вич Никольський, історик Дмитро Іванович Багалій, економіст і економігеограф Костянтин Григорович Воблій, філолог Агатагел Юхимович Кримський, історик Орест Іванович Левицький, історик літератури Володимир Михайлович Перетц та інші. До речі, за їх посібниками ми вивчали основи наук.

Як видно із наведеного списку, склад перших академіків-засновників Академії наук був досить представницьким.

З часом розмах роботи Академії наук постійно зростав. До 1927 року в її складі уже налічувалося понад 40 академіків і 35 наукових установ, в яких працювало декілька сотень співробітників. Починаючи з 1922 року, президентом Академії наук був В. І. Липський. Індустриалізація країни і колективізація сільського господарства вимагали перебудови наукової роботи, і це було здійснено в 1928 році, коли була створена Рада Академії, а Президія стала тимчасово виконавчим органом. До складу Ради ввійшли, крім академіків, представники відомств. Мета цього заходу була очевидна. Треба було наблизити роботу Академії наук до вирішення практичних завдань соціалістичного будівництва. Рада обрала новий склад Президії, і президентом була обрана людина, про яку слід сказати окремо.

Данило Кирилович Заболотний — відомий мікробіолог і епідеміолог. Він закінчив у 1891 році Новоросійський (Одеський) університет і працював у ньому. За участь в студентському революційному русі він був звільнений і працював на бактеріологічній станції у І. І. Мечникова. У 1921 році він був обраний членом ВЦВК і ВУЦВК, поєднував наукову і суспільно-політичну діяльність. Йому було присуджено звання Почесного шахтаря і Почесного голови відомого заводу «Арсенал». Саме йому було доручено на посаді президента перебудову роботи Академії наук.

Незважаючи на післявоєнні труднощі, уряд створив необхідні умови для відновлення її потенціалу. Як йшло це відновлення і подальше розширення, ми

бачимо із таких даних, які характеризують Академію наук 1969 року: 69 наукових установ, 25754 працівника, із яких 9085 — наукові співробітники, 109 — академіків, 150 членів-кореспон-

дентів. Асигнування на наукову роботу 1969 року — 80 мільйонів карбованців.

На 1969 рік в складі Академії наук було 48 лауреатів Ленінської премії. На той же час — 111 лауреатів Державної премії СРСР.

Структура Академії наук в наш час така. Вона поділяється на три секції, кожна із яких керує відділеннями, які входять до її складу: секція фізико-технічних і математичних наук, секція хіміко-технологічних і біологічних наук та секція суспільних наук.

Крім того, існує ряд госпрозрахункових установ, які призначені для втілення наукових робіт в практику. Їх багато — понад 39! Так постійно створюється той новий тип дослідних установ, які формуються, — Інститут — КБ — дослідне виробництво.

Академія наук пов'язана з вищими навчальними закладами. По-перше, створена Рада для координації наукових дослідів під особистим керівництвом президента Академії Б. Є. Патона. Ця Рада об'єднує ради з проблем, які покликані координувати плани дослідних робіт і контролювати їх виконання, даючи неупереджену оцінку якості робіт. По-друге, до складу академіків і членів-кореспондентів входять не тільки наукові працівники Академії наук, але й працівники вузів. Мабуть, в майбутньому можна чекати створення спільних університетсько-академічних комплексів, які будуть більш прогресивним видом організації науково-дослідної роботи і сприятимуть справі кращої підготовки наукових кадрів як аспірантів, так і студентів.

Для сучасного розвитку Академії наук характерно також створення регіональних наукових центрів. Такий центр був створений в 1945 році у Львові, потім Харкові, Донецьку і Дніпропетровську, а нещодавно Південний науковий центр був створений і в Одесі.

Зміцнення подальших зв'язків Академії наук з університетами — неминучий процес, і його потрібно підтримувати. До речі згадати, що два видатних прези-

денти Академії наук УРСР академіки Заболотний і Богомолець — випускники Одеського університету, а колишній президент академік Липський був у 30-х роках директором нашого Ботанічного саду.

Більш тісні творчі зв'язки Академії наук і університетів збагачують ці організації і зробляють досліди більш масовими і глибокими. Вони також омолоджають склад вчених.

Сьогодні, коли ми відмічаємо славні 250-роківні ювілею Академії наук СРСР, до речі згада-ти і про те, що наша Академія наук України — молодша сестра, тьєв — видатний діяч союзу Академії.

Пізніше в нашій Академії наук працювали і набирали сил такі люди, як академік М. А. Лаврен-тьєв — видатний діяч союзу Академії.

Працями академіка С. А. Лебедева були створені в Академії наук УРСР вперше в СРСР прообрази електронних обчислювальних машин, які успішно розвивалися ним в союзній Академії. Видатні роботи академіка В. М. Глушкова з обчислювальної математики збагачують радянську науку. А праці з ядерної фізики харківських учених — це також вклад у вітчизняну і світову науку.

Праця Академії наук УРСР була відмічена високими нагородами. Дев'ять інститутів, які входили в систему АН УРСР, нагороджені орденами. Із них три інститути нагороджені орденом Леніна, а Інститут електрозварювання імені Є. Патона нагороджений двома орденами Леніна і Трудового Червоного Прапора. 29 академіків АН УРСР удостоєні високого звання Героя Соціалістичної Праці.

Академія наук України підтримує тісні зв'язки з Академією наук СРСР. Досить сказати, що 48 дійсних членів і членів-кореспондентів АН СРСР є також членами союзу Академії.

Є в нас і прями зв'язки з Академією наук СРСР. Ми виконуємо ряд робіт, які входять в план, її наукових досліджень.

Ми відмічаємо славний ювілей 250-річчя союзу Академії. При цьому ми можемо бути впевнені і в тому, що в її плодотворній діяльності ми також взяли участь і будемо і в подальшому прагнути до підвищення нашої долі участі в розвитку радянської науки під керівництвом Академії наук СРСР і Академії наук УРСР.

В. ЦЕСЕВИЧ,
професор, член - кореспондент Академії наук УРСР.

ПЕРЕМОГА БАСКЕТБОЛІСТІВ

Закінчилась клубна першість вузів з баскетболу в програмі спартакіади облради СДСТ «Буревісник».

Університетський колектив був представлений в цих змаганнях двома чоловічими й двома жіночими командами.

Чоловічі команди, одержавши перемогу на всіх зустрічах, зайняли перше місце. Трохи скромніше виступили університетські жіночі команди, поступившись студентам Медичного і Технологічного інституту імені М. В. Ломоносова.

НОВІ ЧЕМПІОНИ

У березні проходила першість вузів Одеси з боксу, у якій взяли участь команди 10 вузів міста. У першості взяла участь і команда університету, до складу якої ввійшли студенти фізичного, механіко-математичного, юридичного і геолого-географічного факультетів. За останні роки успіх мало супроводжував боксерів університету. Ми не могли гідно протистояти командам технічних вузів, які мали великий чоловічий контингент. На цей раз наші боксери виступали більш успішно і завоювали четверте загальнокомандне місце.

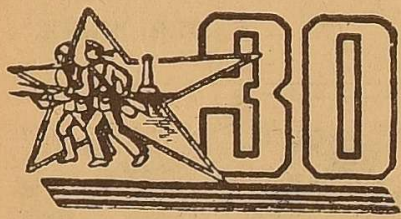
Найбільший внесок у скриньку ОДУ вніс студент V курсу фізфаку Валерій Панін, який став чемпіоном у своїй ваговій категорії. Ось уже п'ятий рік виступає Валерій у складі команди ОДУ, успішно поєднуючи гарне навчання з продуктивним заняттям спортом.

Слід відмітити успішний виступ наших першокурсників Олександра Смирнова (мехмат), Олександра Завойчинського (фізфак), які в упертій боротьбі завоювали звання чемпіонів у своїх вагових категоріях. І нехай вони почали свої перші кроки в спорті і стали чемпіонами серед юніорів у найлегших вагових категоріях, їх вклад у командну першість був дуже вагомим.

Також слід відмітити успіхи студентів Нгуен-Тхао (V курс фізфаку), А. Товбиса (II курс мехмату), В. Наумова (I курс геофаку), які зайняли другі місця в особистому залку.

Не обійшлося і без прикостей, засмучень, помилок, які допустили студенти А. Горпенюк (II курс юрфаку) і С. Тропанець (I курс істфаку), що спізнилися на поєдинок.

П. ПИЛИПЕНКО.

ТИ В МОЄМУ СЕРЦІ, РІДНЕ МІСТО-ГЕРОЙ

«Від Сану до Дону» виконує студентка філологічного факультету В. Бурбурас.

Настав довгожданий фініш. Незважаючи на пізню годину, в зал заходили все нові болільники — викладачі, студенти й, навіть, вечірники філфаку...

Одесі — місту-герою присвячені пролог, який прочитали Сакалюк і Белуха, вірш «Освобожденная Одесса» Семена Кірсанова — Л. Коваленко, авторський твір Л. Романовської — «Письмо Одессе от истога одессита».

Уже перші номери говорили, що до концерту готувалися серйозно, і подавали надії на гарний фінал.

Ще думки глядача линуць по рідному місту, а читання змінює пісня на слова Овсянникової, композитора Шпайнського «Біла береза» у виконанні Олександра Поповиченка. З минулого року запам'яталися виступи Олександра, отож в залі жодного зайвого руху, ні звуку — вся увага на сцену, до виконавця... В дарунок від владного глядача — бурхливі оплески.

«Льоник» у новому складі виконує пісню на слова Шведова «Россия и березонька». Оригінальні українські вишиті костю-

ми, чорняві дівчата, молодечі дівочі голоси — все переплітається так ніжно й мелодійно. Пісня виконується добре, і ніхто не залишився байдужим донеї. У тому ж виконанні лунає жартівлива пісня «Полубила бы соседа» на слова Ізмайлівського. Кожний номер, якщо взяти окремо, то — чудовий і неповторний, захоплює виконаний. Стрімкі рухи Тетяни Забіяки вправно справляються із завданням стрічки — виступаюча демонструє гімнастичний етюд із стрічкою. Ще раз пересвідчується глядач, що на філфаці багато талантів. Адже це на філфаці Ігор Шевченко очолив СТЕМ, який до речі, виступив з новою програмою «Школьная весна».

Багато цікавих номерів у виконанні філологів побачив того дня глядач. Були захоплюючі, не обійшлося й без острів. Читаючи уривок із роману «Земля і люди» Антуана де Сент — Екзюпері Т. Якимчук, чи то забула рядок, чи захвилювалася від того, що зал потрохи пустів, бо вже пізно — дванадцять година, зійшла несподівано зі сцени.

З піднесенням і душевністю подарувала А. Янович пісню з кінофільму «Ромео і Джульєтта», яку, до речі, виконувала на англійській мові в авторському аккомпануванні.

На сцені студентка-бандуристка філфаку В. Бурбурас. Воңа виконує українську народну пісню в записі й обробці Шаргородського «Від Сану до Дону». Квітчастим вбранням переплітаються звуки струн із ніжним молодим голосом. Легенькі хвилі понесли по річці на парусі думку, у глибоку давнину. Вся увага спрямована на сцену — заповнила серця глядачів старовинна співуча бандура.

Заслуговує уваги вокальне тріо дівчат, що виконало пісню «Чарівна скрипка» на слова Рибчинського, музика Поклада. Свіжо, весняним струмочком зазвоніли пісні.

Дуже добре, що на філфаці появився новий танцювальний колектив, який досить успішно виконав угорський танок. Без перебільшення можна сказати, що коли робота танцюристок буде продовжуватися в плані

пошуку і вдосконалення, то дівчата багато чого досягнуть.

Л. Горлова прочитала вірш «Висота—280,9». Перед очима проходять грізні роки Вітчизняної війни. Люди пам'ятають славного сина Батьківщини, який вже не повернеться ніколи, але вічно стоятиме обеліском.

На закінчення пісню композитора Фельдмана «КаМАЗ» подарував О. Повиченко. Могутнє ехо великої будови п'ятирічки пролунало від далекої Чукотки до вічно зелених Карпат, від Північного Льодовитого океану до засніжених вершин Паміру.

Такого вийде нет, Тільки на Каме

В набережних Челнах, — ці слова із пісні говорять про всесвітню міць нашої країни, про першорядне значення на планеті.

Пізно, опівночі, розходився додому. Конкурсе художньої самодіяльності завершився. Але огляд культурно-масової роботи триває.

**Л. РЯБУХА,
В. МОРОЗ.**

Деканат, партійна, профспілкорова організації філологічного факультету виражають глибоке співчуття доценту кафедри російської мови Швець Р. Д. з приводу тяжкої втрати — смерті матері

Олександри Олександрівни.